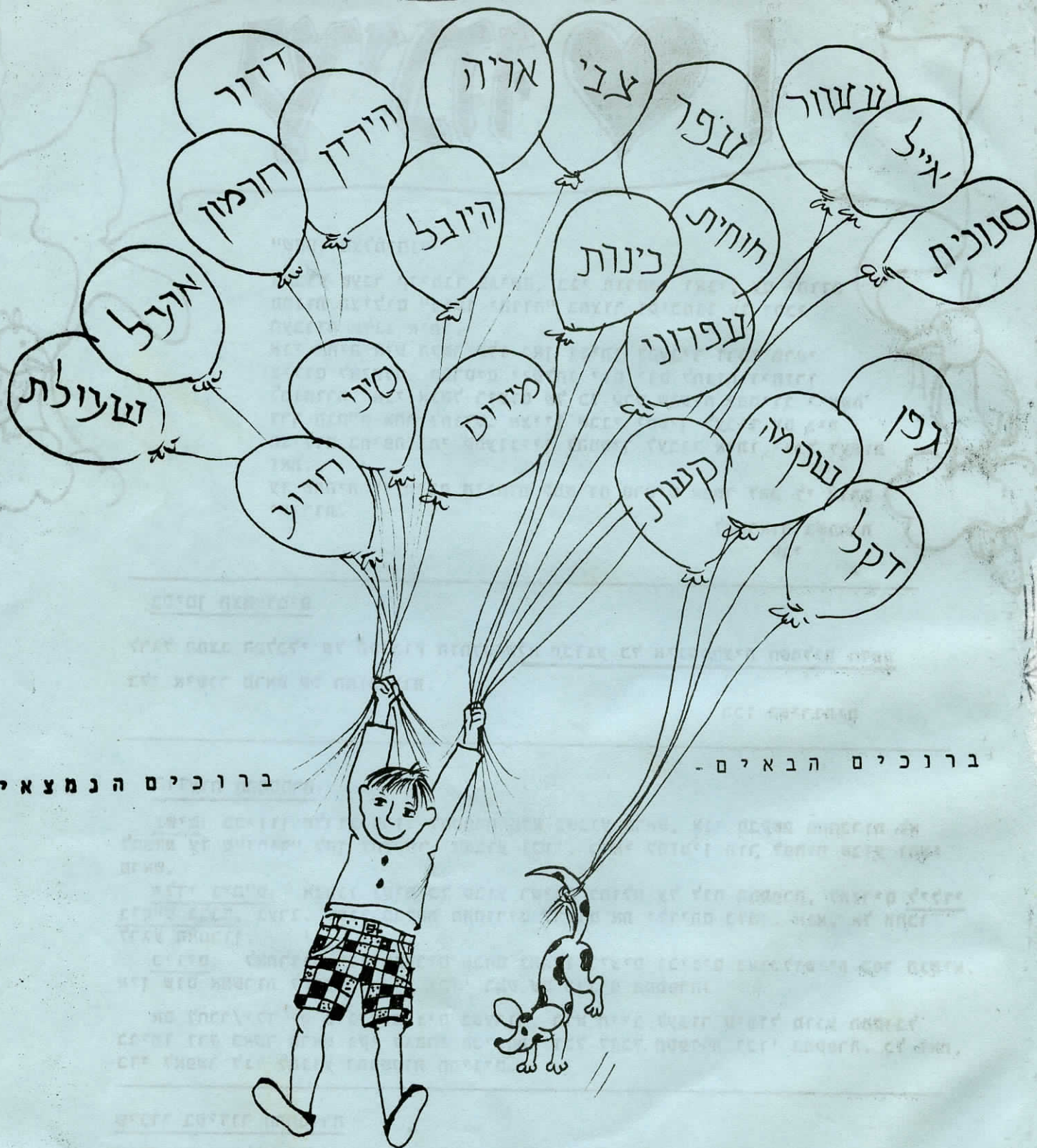

דברי חכמה

ברוכים הנמצאים

ברוכים הבאים

מספר 1091 כפר הנשיא

י"ב בתשרי תשמ"ט 23.9.88

עלון פנימי

נעימו! ♥ !

"שקט, מצלמים!"

בשבוע שעבר קיימנו פגישה, בני פורסטר ואני, עם יהודה מחנות הצילום "פוטו יהודה" בחצור וסיכמנו על דרכי העבודה שלנו איתו.
אני אהיה איש הקשר שלן כאן וניתן להעביר דרכי פרטי צילום לפיתוח. הסרטים יישלחו יום יום לחנות ויחזרו למוחורת. אני אנהל רישום של כל סרט שנשלח והחשוב יעשה דרך הנה"ח אחת לחודש. אציין שבני ימשיך לעבוד עם בית הצילום בחיפה נמי שמעוניין להמשיך לעבוד איתו, יוכל לעשות זאת.
עד שתהיה לי תיבה מינחת למשלוח סרטים אפשר לתת לי אותם לשירות.
להתראות בשמחות
שבי

בסימן הצמצומים

לרגל המצב הכלכלי של הקיבוץ הוחלט שלא תבוצע כל אינסטלציה חשמלית חדשה בלי אישור מראש של המזכירות.

רכז השירותים

הודעות מהמספרה:

נשים: מכיוון שלרוב התור למספרה מלא כשבוע מראש, אני מבקשת מהחברות לא לחכות עד ש"דחוף" להן להסתפר, לצבוע וכו'. כדאי להזמין תור לפחות שבוע וחצי מראש.

ילדי ביה"ס: אנחנו נשים כל שבוע רשימה כחולה על לוח המספרה, לתורים לילדי ביה"ס בלבד, בערב. אני מבקשת מההורים לרשום את ילדיהם בזמן. אנא, אל תחכו לרגע האחרון.

כינים: לאחרונה רבו המקרים שבהם נתגלו ביצים וכינים באוכלוסיית כפר הנשיא. אין שום אפשרות לספר, לצבוע וכו' ראש עם כינים במספרה!

אם לחבר/ילד יש כינים/ביצים בשערות, הוא חייב לעבור טיפול מונע המקובל בביתו ורק כאשר הראש נקי לגמרי מכינמת יוכל לקבל תספורת וכו' במספרה. כל זאת, כדי לאפשר לנו למנוע התפשטות הכינים.

שינוי בסידור התחבורה

בימי שישי בלבד יהיה הסידור בשעה 19.45-20.15. בשאר ימי השבוע כפי שהיה עד כה - בין 18.00-18.30.

לידיעתכם - שבי

תוכנית חג הארבעים

יום ו', י"ב בתשרי תשמ"ט, 23.9.88

בשעה 18.30 - קבלת שבת וטקס פתיחת החגיגה בחדר-האוכל

בשעה 18.45 - ארוחה חגיגית נשותפת

בשעה 19.30-21.00 - לונה-פארק והשכבת הקטנים

בשעה 21.30 - מופע הארבעים באמפיתיאטרון

אחרי המופע - ריקודים בחדר-האוכל

ריקודי-עם, ריקודים לוותיקים, ריקודים לצעירים

שבת, י"ג בתשרי תשמ"ט, 24.9.88

בשעה 10.00 - מפגש רעים מסביב לבריכה וכו'

בשעה 10.30-13.00 - חדר-האוכל יהיה פתוח לסועדים

בשעה 14.00-16.00 - ספורט על דשא הסרט ומסביב לבריכה

בשעה 16.30 - ריצת מרתון - משפחות ויחידים

בשעה 18.00 - פיקניק בשיכון הפארק

בשעה 21.00 - סרט (ראו פרטים ב"פינת הסרט השבועי")

תערוכה

ביום ו' בערב ובשבת תתקיים תערוכה של

עבודות אומנות של חברינו במועדון

המרתון לכבוד חג ה-40

השבת, בשעה 16.30 נתאסף ב"שער המיזבלה", מתחת לפרוייקט "החרמון".
הכול מוזמנים להשתתף בריצה, הליכה או סתם טיול מסביב
לכותנה בשטח מנסורה.

המסלול כולל ב"ס כשני ק"מ ועוקף את שדה הכותנה.
הזינוק והגמר הם סמוך ל"שער המיזבלה", בכיוון השדות.
הרעיון הוא שמשפחות שלמות ישתתפו בכל סגנון שהוא, אם זה בריצה, אם בהילכה
או בשילוב שתי הדרכים. אין שום סיבה להחמיץ את החוויה הזאת שאפילו אמורה
לשפר את בריאותכם !!

מי שבאמת לא מסוגל להשתתף או שאין לו חשק לכך, מוזמן להקשיף על המרתון
מאיזור הפארק. גם חלוקת הפרסים תהיה בפארק עם גמר המרתון.

בואו עם הרבה מרץ ומצב - רוח
מרומים !

להתראות

המארגנים

פִּינֵת הסרט השבועי

שם הסרט - "אהבה בזוגיות"

בימוי - ג'ק סומט

משחק: שירלי מקלין

ג'יימס קובורן

סלי קלרמן

קומדייה מסחררת
על חילי הנישואין
של היום.

נמסר בידי ארוין

נזכור

בשעת חגבנו את יקירינו - חברים, מועמדים, בנים - שלא זכו

ליאון (יהודה) לייטמן	כ"ב בתשרי תשי"ח
חנו זהבי	כ"ז באלול תשי"י
פרידה ריש	ב' בסיון תשי"ז
בלקי (צבי) שחורי	ו' באדר א' תשי"ט
נינה אשתמוע	י"ד באייר תשי"ט
אסתר סינה	י"א בתשרי תשי"ך
דב (דוד) גיירינגר	ג' באייר תשכ"ב
גיל (גלעד) היימן	ל' בשבט תש"ל
שלום נמלי	י"ד בתמוז תשכ"ו
אריה דביר	ה' בסיון תשכ"ז
דוריס לברט	כ"ט בשבט תשכ"ט
שושנה אדלשטיין	כ"ג בשבט תש"ל
אריה בך	כ"ג בתמוז תש"ל
לואי (לואיזה) נתן	י"ט בכסלו תש"ל
ארנון וטרמן	ט"ז בתשרי תש"ל
ארנון שוורצמן	י' באדר ב' תש"ל
אייבי (אברהם) שוורצמן	ד' בניסן תש"ל
פיליס לטוביץ	ל' בחשון תשמ"ג
אסתר רוז	א' בסיון תשמ"ג
לו (אריה) סגל	כ' בתמוז תשמ"ד
סטיב בן-יוסף	כ"ט באב תשמ"ד
חיים גלעדי	י"ז בתשרי תשמ"ו
דייב (דוד) לוי	כ"ג באדר ב' תשמ"ו
יוחנן סלע	ב' באייר תשמ"ו
ניל בן-עטר	ט' בסיון תשמ"ו
הילרי קפלן	כ"ה בתשרי תשמ"ז
צבי לוינסון	ד' באדר תשמ"ז
מיק (מיכאל) אלמן	כ"ט בסיון תשמ"ח
ברני (דב) מרכס	א' באלול תשמ"ח

גרעין ה' מת - יחי גרעין הסנדוויץ!

(ז.א. המילני - החלק הכי טוב בסנדוויץ' - בין המייסדים
ובני המשק. מנבח מן הפסיכולוגיה לילד האמצעי)

ישנו לפי תור בבתי הילדים ובמקרה היה זה
התור של אלק באותו ערב לישון בפעוטון!

*

אפשר להאמין שכל מסיבה בחדר-האוכל הי-
שן היתה נגמרת במשחק "חמור ארוך"? אייבן,
אדי, אלק, אנחנו "הבנות"?

או האם ידעתם שאדי נמנוב השתכר ערב
אחד בראש-השנה בזמן שהוא שטף כלים, (ידנית
כמובן. בחדר-האוכל הישן לא היה צורך במ-
כונה). הוא טען שזה היה בגלל האדים שעלו
מן הכוסות של היין ששטף אותן! אבל יש כאלה
שאומרים שראו אותו לוקח לגימה מכל בקבוק
שאספו מן השולחנות, כי - כפי שאדי אמר
אחר-כך - חבל היה לבזבז את היין.

*

נמי זוכר את היום, בו "ארקיע" התחילה
את הטיסות שלה משדה התעופה במחניים (עד
אז שדה התעופה היה עזוב ומשובש ביותר)
אני הייתי מטפלת פעוטון בימים ההם ויום
יום במשך שבועיים - עד שהילדים התרגלו
- הייתי צריכה לעבור את הבכי והפחד
של הילדים פעמיים ביום, ב-7.30 וב-16.00.

*

וידעתם שהיה לי ריב חריף עם אלק, כש-
הוא הכריז שבונים את חדר-האוכל החדש
"באמצע שדה", "רחוק" מן המשק? "זה יהיה
מרכז הקיבוץ", אמר האורקל. "השתגעתי?"
הפעם הוא צדק.

*

אנחנו יושבים פה יותר משלושים שנה.
אנחנו לו נתיקים (מה זה? יש הגדרה?)
ואנחנו לא בני משק - הרי יצרנו אותם!!
אנחנו הגרעין - הנקלטים - הסנדוויץ' -
החלק הכי טעים וחשוב.

להתראות בחגיגות ה-150!

ע ד נ ה

יודע מי זה גרעין ה'? גרעין שרה דבולט?
ה"נקלטים"? איכפת למישהו? בונדאי שלא. כולנו
נקלטים, חוץ מהקבוצה הראשונה שהקימה את האוה-
לים שלה במנסורה ואנחנו, היתר, צריכים להסתפק
בזה שנקלטנו - אלא אם כן נולדת פה ואז אתה
בא כבר תחת הכותרת, בעלת הכבוד הגדול, בן או
בת משק. מה רע בזה? מה ההבדל?

יש הבדל. לפעמים קשה לקבל את זה, אפילו
אחרי 31 שנה. מכיוון שיש לכל בן-אדם המציאות
שלו, המטען שלו. איך אנחנו רואים אחד את השני
תלוי במטען, בחוויות שעברנו יחד, שמחות וטרג-
דיות, לידות, נישואין והמוות תלוי גם בפרק זמן
- יש כאלה שהיו יחד בבית-ספר בחו"ל, היינו
במחנות, בתנועת "הבונים", אפילו הלכנו לבית
הכנסת ביחד. אז יש הבדל בין אנשים. דבר אחד
ברור לי - אנחנו צריכים לנסות להכיר בתופעה
זו ולהעריך אותה.

היה לנו מזל - לאלה שהיו בגרעין זה או אחר.
באנו ביחד, נקלטנו ביחד. תמיד היה למי לפנות,
שיבין. גרעין ה' הגיע לפני יותר משלושים שנה,
כשכבר גרו בצריפים וכמה מהמבוגרים אפילו גרו
בבתים של ממש עם שירותים. היה מעט צל, אם בכלל,
וכל עץ ששתלנו היה כל-כך יקר לנו. כל אורח שבא
לבקר במשק זכה בספלי תה רבים, כי היה לנו חשוב
להכיר אנשים והיה חשוב לנו שיאהבו את קיבוצנו.

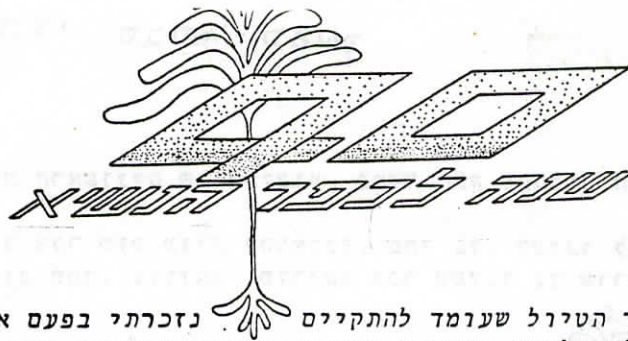
כמה זכרונות

לנו - לאלק ולי - היה אורח מלידס באנגליה,
ערב אחד. גרנו בצריף, חדר אחד בלי שירותים,
כמובן, חדר אחד באמת. אורן היה בבית התינוקות
(זה היה בזמן הלינה המשותפת) ובסביבת השעה
11.00 אלק לקח את אנחנו לחדר שהיה מיועד לו
לישון בו.

נסענו לשליחות כעבור כמה שנים אחרי הביקור
ההוא ואותו האיש פגש את אלק, לקח אותו הצידה
ואמר בשקט: "אלק - הכול בסדר בינך ועדנה עכשיו?"
אלק לא הבין על מה דיבר בכלל ואז האיש הוסיף:
כשישנתי בכפר הנשיא ואתה לקחת אותי לחדרי,
אתה לקחת פיג'מה ושמיכות גם כן והבנתי מזה
שישנתי במקום מרוחק מעדנה." הסברנו לו, איך

"סיפורי"

סבתא"

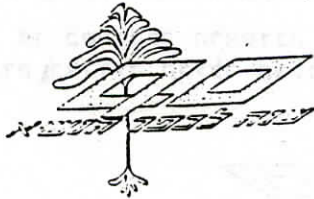
ליד הברכה...

כשגילו לנו את סוד הטיוול שעומד להתקיים נזכרתי בפעם אחרת, שהפלגנו בכנרת בלילה. הימים ימי תחילת מלחמת השחרור וקבוצה מחברי הגרעין בחדרה נשלחה לעבודת חוץ בנאות מרדכי. בדרכים זרקו בקבוקי תבערה, ויותר גרוע - התחבורה האזרחית התנהלה באוטובוסים "משוריינים".

באחת הנסיעות נתקענו בטבריה לקראת ערב. הכבישים סגורים - כולם לרדת! מה עושים?

נזכרנו שיש שליח לשעבר בעין-גב (עמוס סיני), הוא בטח ישכן אותנו. אירגנו ספינה והפלגנו לעין-גב. היה זה ליל ירח - איזו רומנטיקה... ומחר תהיה חוויה נוספת.

אנגה

ליד מחננו בחדרה היה כפר ערבי בשם גזאזא. בעקבות המאורעות הערבים עזבו את הכפר וחשבו שזו הזדמנות להביא חומרי בניין (פחים וכו'). היוזם היה יוחנן ז"ל. רתמנו את אפורה והבאנו פחים וכו'. אחר-כך התברר שהבאנו הרבה אורחים לא קרו-אים (קרי - פרעושים) וכל משתתפי המבצע הושמו בקרנטיין. הכינו דוד מים חמים ונת-בקשנו להתפשט ולזרוק את הבגדים לדוד, לרוץ למקלחת ולקבל בגדים נקיים. מה עשינו עם הפחים אינני זוכר.

יצחק עדר

עם פרוץ הקרבות לקראת מלחמת השחרור וצבאות ערב פלשו לארץ, לא גייסו את החברים בחדרה. החברים היו במתח רב, כי כל בחור בארץ נלקח להילחם - ואנחנו נשארו ולא קראו לנו...

ערב אחד הופיע חיים גבתי, כדי להגיד, שאנחנו מיועדים להתיישב במקום בטחוני ועלינו להתמקד להודעה. אמר ולא פירש. הייתי די חדש בארץ ובתור מזכיר זמני היה עלי להסביר לו את רגשותינו. קמתי ואמרתי: "המצב בלתי-נסבל - כל בחור כשיר היום לוחם בחזית נגד הערבים." כל האפקט והדרמה של נאומי הקצר אבד, כמובן...

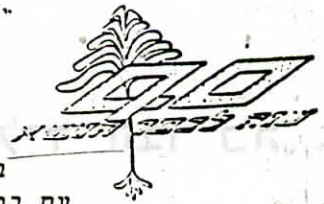
שמואל

בסוף '47 הייתי בקורס בבי"ח בעפולה. קיבלתי כסף-כיס בכל שבוע וכמובן לא חלמתי להוציא את זה על עצמי. שבוע שבוע, במשך ארבעה חודשים, קניתי עוגות אצל קפולסקי וכשהגעתי לחדרה ניגשתי ישר ל"צריף האימהות" (שוש ב"צ, אירית, עליזה, רות גולן) ונתתי להן. הן לא שוכחות את זה עד עצם היום הזה.

בטי עדר

בימים הראשונים של הקיבוץ, כאשר חלק מהחברה היה עוד במנסרה, הייתי בשמירה עם בחור.

ראינו את חזק עולה לקראתנו. פחדנו. רצינו לרוץ ולספר למישהו, אך ממש קפאנו מרוב פחד. בודאי סוריס! נכר עמדנו עד שנוכחנו לדעת שזה הירח...

מרון

בימי מלחמת יום הכיפורים הייתי בחדרי בלילה, לקראת בוקר. פתאום שמעתי שיחה בערבית, קרוב קרוב אלי. והנה אני שומעת שירים בערבית... אוי, ערבים חדרו למשק! למי ארוץ? איפה להזעיק עזרה?

אך כשהבהלה הראשונה עברה התברר, שאלה קולות מטובא, תפילות הרמדן, שנישאו מרחוק באוויר הלילה הצלול.

ריטה

במלחמת ששת הימים הייתי בקיבוץ דן, מול תל עזזיאת. והנה נכנס המפקד ואומר: אתה מכפר הנשיא? תיסע הביתה. התפלצתי - משהו נורא קרה בבית!

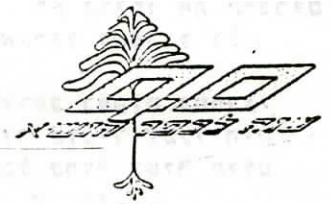
נסענו. כשהגענו קרוב למשק אמרתי לנהג: אני אחכה כאן, אתה תיכנס ותברר מה קרה.

הנהג נסע וחזר: לא קרה כלום!

אז מדוע קראו לי לחזור?

התקבלה הוראה שכל החקלאים יחזרו הביתה....

שארל

מנסרה - כולם יושבים על-יד המטבח (לא היה עוד חדר-אוכל). פתאום - אזעקה! מהר לעמדות - ויצחק פוטש קופץ במהירות הבזק לעמדה הקרובה ביותר. אבל... זה היה בור של בית שימוש מלא, שעוד לא הספקנו לכסות. אנחנו לא זוכרים איך הצלנו אותו - אבל אחרי זה החברים לא מיהרו לעמדות - עד שהגיע הטנק של מוסי.

גם זה קרה בכפר בלום, (מקור ההכשרה של הוותיקים), כאשר חבר אחד - בלי שם - הסתובב בחדר-האוכל עו רימון-יד קשור לחגורה שלד בסיכה של הרימון. פתאום חדר-האוכל התרוקן מחברים ..

מיכל ה.

גם זה קרה...

בין הגידולים העיקריים ב"חלסה" (השטח הראשון בעמק החולה) היו תפוחי-אדמה. זורעים באמצע אוגוסט ואוספים בסוף נובמבר. תמיד היה מירוח נגד הגשם, כי באדמה הכבדה של עמק החולה אפילו קצת גשם היה מספיק להפוך את הכול לבוץ. אני זוכר שנה אחת, כשבאמצע האסיף התחיל טפטוף. בחלקה היו המון שקים מלאים, שהקואופרטיב עוד לא הספיק להוביל הביתה למיון (את המיון היינו עושים בבית!). תיכף גייסנו חברים ומשאיות ועבדנו כל הלילה עד שלא נשאר אף שק בחוץ.

השנה הכי מעצבנת היתה ב-1957. הספקנו לסיים את הזריעה מוקדם, כ-180 דונם, הגידול היה יפה ואחיד, בלי מחלות והבטיח יבול מצטיין. בדיקה וספירה כמה ימים לפני מועד האסיף הצביעו על יבול שיא. דווקא בשנה זו הקדימו הגשמים ובאמצע נובמבר התחילו לרדת ומנעו התחלת האסיף. פעם אחרי פעם, כשתוכננו להתחיל באסיף - שוב ירדו כמה מ"מ - מספיק כדי לשמור על הרטיבות. יום אחד אפילו כבר שלחנו את העגלות לקרית-שמונה, לאסוף את הפועלים, ובדרך התחיל לרדת גשם והם הסתובבו וחזרו הביתה!

אחרי שהגשמים נמשכו כל חודש דצמבר, החלטנו לוותר על הוצאה מיכנית ויצאנו עם קלשונים, לנסות להוציא מה שאפשר בחפירה. היה קשה לעבוד, וכשכבר הוצאנו מעט ומילאנו שק, שקענו בבוץ עד שלא יכולנו לזוז...

סוף הסיפור - אף תפוח לא הוצאנו, עד שלפני פסח הצלחתי להוציא בידיים כמה תפוחים שעוד לא נרקבו והבאתי הביתה "תפוחי-אדמה חדשים" לכבוד ליל הסדר!

הסבר "מדעי" לסיפור הזה בא יותר מאוחר - לא רק הגשם גרם לרטיבות השטח - הוא היה סמוך לבריכת הדגים ולא ייחסנו לזה חשיבות. אבל השטח היה גם נמוך מהן. גורם מכריע היו מי התהום הגבוהים בסביבה, שלא נתנו לשטח להתייבש. אני זוכר יום אחד, שטרקטור עם עגלה מהבריכות ניסה לחצות את השטח ולמרות שניסינו לצעוק מרחוק ולסמן לא להיכנס לשם, אחרי כמה עשרות מטרים זה היה אבוד ודרש עוד שני טרקטורים והרבה עבודה בבוץ - לחלץ אותו.

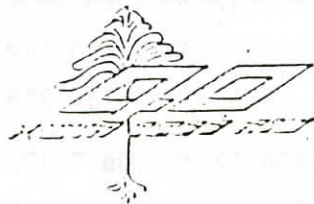
איזי דיבון

"סיפורי סבתא" - (האשף)

ישנתי בגנון וישנתי חזק וכבראה ילד אחד בכה ופתאום מישער רצה להעיר אותי ולא היה יכול - נתתי לו "זץ". זאת היתה ריני טנא. ריני נפלה על הרצפה יחד עם הילד הבוכה. נאחר-כך, כשתתעוררתי ממש ורציתי להגיד לריני מילה טובה, היא פחדה והתחילה לבכות - ובסוף יונחן ז"ל ג'רני טנא הופיעו, להרגיע ולעזור לריני...

איזה לילה!

מוסי

זה קרה בחדרה. היתה תקופה של צמצומים. לא היה תה והיו משתמשים בתמצית עד הסוף. מיק ז"ל החליט להוסיף צבע חום לתה!

סלמה

זה קרה בכפר בלום, כאשר משה מסר לסדרנית העבודה שאשתו "מעוברת" - וכולם פרצו בצחוק.

אירית

1-2 ÷ 40 שנה בכפר הנשיא.

אני במצאת בקיבוץ כמעט מחצית שנות קיומו - כלומר כמעט ותיקה! השבוע יצא לי לחזור ולספר לכמה אנשים, למה אני פה ולמה אני עדיין מרגישה טוב עם העובדה הזאת. ובקיצור...

מה שמצא חן בעיני בתחילה היה צורת חינוך הילדים, במיוחד בגיל הנעורים. הניתוק מההורים והאי-תלות מהם נראו לי מאוד חיוביים בשלב זה של חיי, כאשר לי היה קשה במסגרת המשפחתית.

בעיות אי-הצדק החברתי בכרך הגדול של ניו-יורק, מפגש עם "עלזבי החיים" ואי-יכולתי להשפיע ולעזור - מאוד הפריעו לי. כשמצאתי את הפתרון של הקיבוץ, הרגשתי טוב. היכולת לעזור לבן השכן ללמוד באוניברסיטה, למרות שאביו חולה ולא מפרנס את משפחתו - מבלי שאותו הבן ירגיש שהוא מקבל "צדקה", מבלי שאני ארגיש שאני עושה טובה מיוחדת למישהו - זה בשבילי פתרון גאוני. זה פשוט מעוגן בצורת החיים. למרות העלבונות הקטנים שכל אחד סופג לפעמים ביום-יום, התלונות הנשמעות בקלות יתר על מאמצים של אחרים - קיימת עדיין הרגשת יחד ושותפות גורל. העזרה בעת צרה, ולהיפך, ההשתתפות בשמחות של כל אחד מתאפשרים על-ידי הארגון החברתי הנקרא "קיבוץ". וכמובן, כפר הנשיא מפליג לעשות בתחומים אלה.

בשבילי, כאישה, הפתרונות המעשיים של הקיבוץ - אוכל, כביסה, גידול ילדים וכל הכרוך בזה - גם התאימו לי מאוד. אין לי בכלל חשק לבשל כל יום עבור משפחתי שלי. לעומת זה אני נהנית לבשל לקיבוץ שלם. אין לי בכלל חשק לדאוג כל עונה לבגדים חדשים לילדיי. לעומת זה אני נהנית לדאוג לביגוד של קבוצת ילדים. אני חושבת שהייתי משתעממת לגדל ולחנך רק את ילדיי. לעומת זה אני נהנית לעבוד עם קבוצות ילדים וליצור קשרים איתם. היום יש רצון לכרסם במעמד האישה ולהביא יותר ויותר תפקידים הביתה. אילו הייתי היום באה לקיבוץ ושומעת את כל ההצעות החדשות (שקראנו עליהן בשבוע שעבר) - ייתכן שלא הייתי רואה בקיבוץ את הפתרון בשבילי. גם הפתרון של גיל הנעורים מוטל היצם בספק - נשמעים קולות האומרים שיש להחזיק את הילדים בבית עד גיל 18!

בסיכום, אינני מרגישה כלואה פה. אינני מרגישה שהחמצתי משהו במקום אחר. אני לא יכולה לחשוב על מקום אחר, ששם הייתי מרגישה יותר מאושרת. ולעתיד יש תוכניות. לפי חשבוני נותרו לי עוד כ-40 שנה לחיי (אם לא יחולו שינויים בלתי צפויים בדרך). בפרק זמן כזה נבנה הקיבוץ והוא הגיע להרבה. אפשר להגיע לעוד הרבה. באופן אישי - יש הרבה ספרים לקרוא, יש אפשרות של לימודים, של טיולים וכו'. באופן קיבוצי - אפשרות לבנות חברה בריאה המבוססת על אנשים מזדהים ותורמים בשטחים שונים.

שרה דבולט

מקום שהיה בית לשנתיים.

מי שמע על כפר קטן באנגליה ושמו בלייבורו? (BLYBORO)
יש בו רק כמה בתים, כנסיה, חנות מכולת - וזהו. בטח עד
היום קוראים לו בלייבורו, כפי שקראו לו לפני 48 שנה, כש-
נשלחנו לשם, בשנת 1940 כשתנועת "הבונים" החליטה שנה אחרי
תחילת המלחמה לסדר מקום הכשרה לקבוצה של צעירים.

היינו קבוצה קטנה, אולי 20 חברים, גילאים עד 18, עם מדריך מפעם לפעם לעניינים חבר-
תיים. עבדנו בחקלאות, בשדותיו של בעל האחוזת, "הג'נטלמן מן הבית הגדול". לא היינו
כמובן אחראים למקום, רק לעניינים הפנימיים שלנו, לעבוד וללמוד לחיות ביחד.
אני מתארת לי שהכפר והסביבה היו יפים, אבל קשה לי לזכור את יופיו, כי אני זו-
כרת יותר את בית המגורים שקיבלנו, ואת התנאים שהיו מתחת לרמה המקובלת אפילו באנגליה
של הימים ההם. בקומת הקרקע היו שני חדרים: חדר שינה ומטבח. במיטה הכפולה היחידה
בחדר השינה ישנו הבנות, ואחר כך הבנים קיבלו אותו, והבנות עברו למין עליית גג שאלה
היה צריך להגיע בסולם מחוץ לבית. במקור זה היה מקום אימסון תפוחים---. גם שם היתה
רק מיטה אחת, וחלק מאיתנו ישנו על מזרונים על הרצפה. מים לא היו בבית, וכמובן גם
חשמל לא. הסידורים במטבח הקטן היו מינימליים. התקרה היתה נמוכה עד כדי כך שהבנים
היו חייבים להתכופף.

החורף באנגליה היה יפה - ואכזר. הבאר, מקור המים היחידי שלנו, קפא. ולבישול וכו'
נאלצנו להשתמש בשלג. תארו לעצמכם כמה קשה היה להיות נקי! כל זה היה בניגוד לביתו
של בעל האחוזת, שהיו לו חשמל ומים חמים זורמים וכל הנוחיות. הבנות בקבוצה קיבלו
רשות להשתמש בחדר האמבטיה של המשרתות, שגרו בבית הגדול. זה היה נהדר - עד שיום אחד
מצאו המשרתות כינים בכיור אחרי שחפפנו את הראש, וכמובן זה היה הסוף של התענוג המיו-
חד הזה. בבית הקטן שלנו עבדו שתי בנות במטבח. אחת היתה דתיה והשנייה לא. כמובן אכלנו
אוכל כשר, ואם היה לנו בשר, בדרך כלל לכבוד שבת, זה הגיע במיוחד מלונדון. חוץ מזה
האוכל היה גרוע, לפעמים שרוף, לפעמים לא מבושל מספיק, ולהיות רעבים לא עזר למצב הרוח
אבל היינו צעירים ו"חלוצים" והיינו ביחד - וזה היה העיקר.

למה פתאום נזכרתי נרציתי לספר לכם את הסיפור הזה, שגם הוא חלק מתולדותינו?
כי בקבוצה הזו היו כמה וכמה חברים שגם אתם מכירים. מוסי וחברו בריש, לני רוז (אביהן
של יניתה ואילנה). הנרי בן-יהודה, אנוכי, סוניה, ומוגי ז"ל מכפר בלוס, שהיו מדריכינו
לתקופה, וגם לו סגל ז"ל, לואי נתן ז"ל, וברני ז"ל, והיו עוד חברים שלא המשיכו איתנו.
ברני היה בין הראשונים שהגיעו למקום, ועזב רק עם פירוק ההכשרה. למוסי ולחברו היה קשה
במיוחד, כי הם לא מצאו בחורות בקבוצה שהיו מוכנות לבלות איתם, וכנראה השיחות ותוכני-
יות התרבות שלנו לא עניינו אותם. אז הם יצאו לכפר לחפש "תרבות" אחרת. הם אפילו ביקשו
שני שילינג בכדי לבלות ב"פאב". בעקבות זה התחילו שיחות שכן עניינו אותם, אבל הם
לא עמדו בזה, וחזרו ללונדון.

אחר כך באה תגבורת והמשכנו את חיינו בשיחות ובעבודה - עד שהחליטו בתנועה שמקום זה
לא מתאים להכשיר צעירים יהודיים שרוצים לעלות ארצה.

עזבנו את בלייבורו ועברנו לחוות פרי של חברה גדולה לשימורי ריבות בשם צ'יברס
(CHIVERS), באזור קמברידג'. אבל זה כבר סיפור אחר, מעניין מאוד, אבל לפעם אחרת.
כך היו חיינו לפני 48 שנה, וכך אני זוכרת את חברינו שלא הספיקו לחגוג איתנו
את שנת הארבעים של המשק.

אני אוהב עצים.

בתנך גנן שתלתי מאנת, נאנלי אלפי עצים, בתנך צייר ציירתי עצים רבים
אני חש משהו מינחד לגבי עצים מסויימים, למשל - תזית ותערבה.
יש סוג של ערבה הנקרא "ערבה בנכיה" או "ערבת בבל". אני חשבתי שהיא
קיבלה את השם בגלל הצורה המזכירה את שערות הבנות שבכו על נהרות בבל, אבל
ייתכן שטעיתי.

כשהתחלתי לעבוד כגנן, כמעט ולא היו עצים בקיבוץ שלי. הרושם הכללי היה:
אבני בזלת שחורות וקוצים צהובים. הבתים והצריפים בלטו בשטח,
מכוערים וערומים. אז עוד לא היו השיחים והעצים, המסתירים את הבתים כיום.

אך היתה פינה אחת יפה מאוד: זאת היתה גינתו של גבריאל.
גבריאל לא אהב את נוף הגליל. הוא חלם על יערות גרמניה הדרומית. הוא נזכר
בילדותו שהיתה מושפעת מאגדות גרמניה. גבריאל היה איש כשרוני. הוא דיבר שבע
או שמונה שפות, היה צייר, פסל, טבח וגנן מוצלח.
גבריאל בנה את חלומו בין סלעי הגליל.

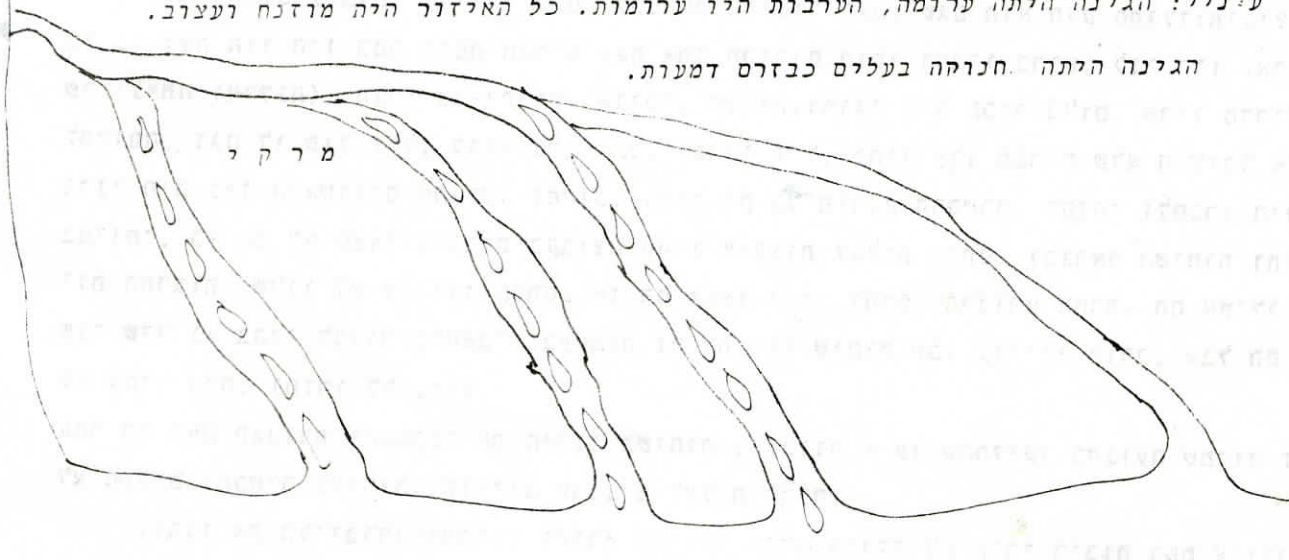
תודות לשני עצי הערבה הבוכיה היה המקום טבול במיסטריות וצל שהיה מנוגד
לשמש החזקה, שקפחה בלי רחמנות על יתר הקיבוץ. בפינה זו היו השבילים מפותלים
והשיחים עבותים. שם היו קשתות מאבני בזלת, שער ברזל שחור, פסלים לבנים של
אלים טובים ורעים. באמצע נמצאה בריכה קטנה, מוסתרת על-ידי שיחים. שם ישבה נערה
מפוסלת, ערומה.

גבריאל עבד בגינתו בכל רגע פנוי, כשלא בילה עם אשתו. כמה פעמים ראיתי אותו
עובד בלילה בגינה, בעזרת פנס-נפט.

כשחזרתי מחופשה של שבוע ונודע לי שאשתו מתה, מיהרתי לביתו. הופתעתי ממראה
עיניי: הגינה היתה ערומה, הערבות היו ערומות. כל האיזור היה מוזנח ועצוב.

הגינה היתה חנוקה בעלים כבזרס דמעות.

מ ר ק י

הבט קדימה בחיך (וחיך).

בזמן קשה זה, כאשר החגורה מתהדקת ויש פחנת ופחות מהחומר, פונים אל הרוח. בהתכוננך סביב רואה אתה את שנבנה כאן. הנותיקים נאחריהם הגרעינים באו עם חזון ורוח-יצירה, הקדישו חייהם למקום - והיום יש לנו קיבוץ יפיפה לחיות בו. לפעמים עוצמת אני את עיניי, מנסה לדמות כיצד נראה המקום בתחילתו. טרשים, ירבש, טבע פראי - לא אכחיש שאני מעריצה אותם האנשים, שהביטו קדימה אל המטרה עם עקרונות שניסחו אז ודבקו בהם. והתוצאה יחידה פעלתנית, להתגאות בה.

מתנודה - אוהבת אנוכי את המקום, הבתים, הדשאים, השדות המוריקים. רבשעות השקיעה מתמלא המקום מין קסם כזה של צהלת ילדים, ומעוף, וריח נהדר של גנים - ושימחה שקטה שוטפת את הלב.

בכל זאת, במדרכות פוגשת בעיניים עצובות, כבניות משהו... נפלנו, אומרים, אנחנו בבוץ.

קיים חוק בטבע שאומר - אין הר בלי גיא, אין ירידה בלי עליה. אולי זה הזמן, הרגע לחשוב איך אפשר לשנות, איך להעיז לשבור חומה של דרך חשיבה משנים - כיצד לחזק את רוח המקום? אולי זה הזמן ליוזמות אישיות ותמיכה קולקטיבית בהן, לעשות דברים אחרת, לפתוח עצמנו לבלתי-שיגרת. אולי זה הזמן לזרוק ציניות, פחדים, בי-קורתיות הרסנית, ופשוט לתמוך - לחיך בתוך הקשה.

היה אדם חכם שאמר לי: אם רוצים - יכולים!

ונזכרתי - כשהייתי קטנה, היתה לנו חצר עם גינה ובור גדול שאבי עשה ולי הוא נראה כמו עולם הרשע - מפחיד, מאיים. זוכרת שהחלטתי לקפוץ מעליו ובלויבי נדרתי שאם אכן אעבור ולא אפול - אין דבר בעולם שישבור (אותי). רצתי ממרחק, לקחתי תנופה ונחתתי ממש בפינה - ע ב ר ת י. לכן, תמיד כשקשה זוכרת אני את המעשה.

היה איש חכם שאמר - אם רוצים, י כ ו ל י מ :

גמר חתימה טובה

שבת שלום
שרי שובל

תוכנית אירועי חג הסוכות.

יום א', י"ד בתשרי, 25.9. ערב חג הסוכות

בשעה 21.30 בחדר-האוכל מועדון אנשפיזין

באחריות חנה פרנקליון, לאה כץ
אוולין ואלך

יום ב', ט"ו בתשרי, 26.9. א' דסוכות

בשעה 17.00 במועדון הנעורים

חנוכת מועדון הנעורים

חברת הנעורים מזמינה את הציבור לחנוכת המועדון

יום ג', י"ז בתשרי, 27.9. חוה"מ - סוכות

בשעה 21.30 על דש הסרט

ס ר ט

יום ד', כ' בתשרי, 28.9. חוה"מ סוכות

בשעה 21.00 בפרוייקט החרמון

מידרחוב + באזר

באחריות רג'י פרלסון

יום ה', כ"א בתשרי, 29.9. הושענא רבא

בשעה 21.30 בבריכה

"שלווה בסימן שלהי קיץ"

בימת בידור, משחקי מים, דוכנים + כיבוד וריקודים

באחריות אמיר נמנוב

יום ו', כ"ב בתשרי, 30.9. שמחת תורה

בשעה 10.00 בבוקר במועדון החברים
בניית עפיפונים

בשעה 16.30 על דשא האמפיתיאטרון

העפת עפיפונים

בברכת חג שמח

ועדת חגים

* * * * *

הודעה לציבור הרחב:

השנה לא תוקם סוכה מרכזית - זאת עקב סגירת חדר-האוכל בחוה"מ סוכות וחוסר אפשרות להקים סוכה בקרבתו.

אנו נשמח מאוד, אם חברים יקימו סוכות שכונתיות, לארח אחד את השני.
בדבר עצים יש לברר אצל אלק. חומר לקישוטים אפשר לקבל אצל נעה מעין

בברכת "ושמחת בחגיך והיית אך שמח" -

ועדת החגים

מה נשמע?

תמיד היה בדמה לי שטור זה (ודף "מזל טוב") הוא היחידי שכל הציבור מחכה לו בכליון עיניים שבוע אחרי שבוע. והנה - שמתם לב? לפני שבוע לא הדפסנו את הטור מחוסר תורמים - ואף אחד לא הגיב. על כל פנים, אף נפש חיה לא פנתה אל המערכת בשאלתא או בתלונה. הסבר? - אין.

אבל, חברים, אם תרצו להיות בטוחים שטור זה ימשיך להתקיים, אני מציעה:

(א) הכניסו פתקאות עם חדשות משק וחברה לתא-דואר 103 כל שבוע.

(ב) התנדבו לכתוב טור זה פעם בחודש-חודשיים ותגוונו את סוג החדשות שיתפרסמו.

השבוע הזה, ש"התקצר" בגלל יום הכיפורים, היה עמוס חזרות והכנות למספר רב של חברים. ועד שתקראו שורות אלה, נקווה שחגיגת ה-40 כבר תצא לדרך. גליון זה, שהוא למעשה "גליון חג ה-40" השני השנה, שוב התמלא ב"צ'יזבטים" מסוגים שונים, פרי עטם של ותיקים יותר וותיקים פחות. כפי שנאמר: בסופו של דבר כולנו נהיה ותיקים...

ומספר חדשום של יום-יום:

* שתי המתפרות (ילדים וחברות) עברו בשעה טובה למעונן החדש והמרווח.

שאלה: מה יהיה גורל שני הצריפים האחרונים שהתרוקנו?

* באיחור, אבל מכל הלב, אנחנו מברכים את משפחת הרפז, חזי וה'תר ושלושת ילדיהם הג'ינג'יים. חזי הוא איש צבא הקבע ואשתו התחילה כבר את עבודתה כגננת בגן "רימון". קליטה מהירה ונוחה לכולם.

* לפרל, הנמצאת בביה"ח צפת, אנחנו מאחלים החלמה שלמה וחזרה מהירה הביתה.

לכל שאר החולים, ויש כנראה לא מעטים השבוע, התאושות ובריאות טובה.

* ברוך הבא למאיר ריפקינד, שהפסיק את חופשתו ובא להיות עימנו בתקופה הקרובה.

* לכל הנמצאים והבאים לחגוג איתנו - סוף-שבוע מהנה ומיוחד וחג סוכות שמח

(כלי סוכה מרכזית בפעם הראשונה אחרי 40 שנה?)

א נ ג ה

מזל טוב... מזל טוב

י מ י - ה נ ל ד ת

26.9. גב' אסתר סלומון

לורן אנגלסברג

27.9. טלית דבולט

עמרי בן-חיים

28.9. עמית חייט

29.9. שוש אפשטיין

יאיר דוארי

30.9. שלי איסטון

י ו ם - נ י ש ו א י ן

רות ויצחק גולן

לפני כ-5 שבועות נחתנו פה, היה כיף,

היה נהדר.

תודה!

נתודה אישית מיוחדת למשפחה שלי

ולצוות שני הגנים שקיבלו אותנו בזרועות

פתוחות.

תודה ולהתראות.

דליה, שני ואלון

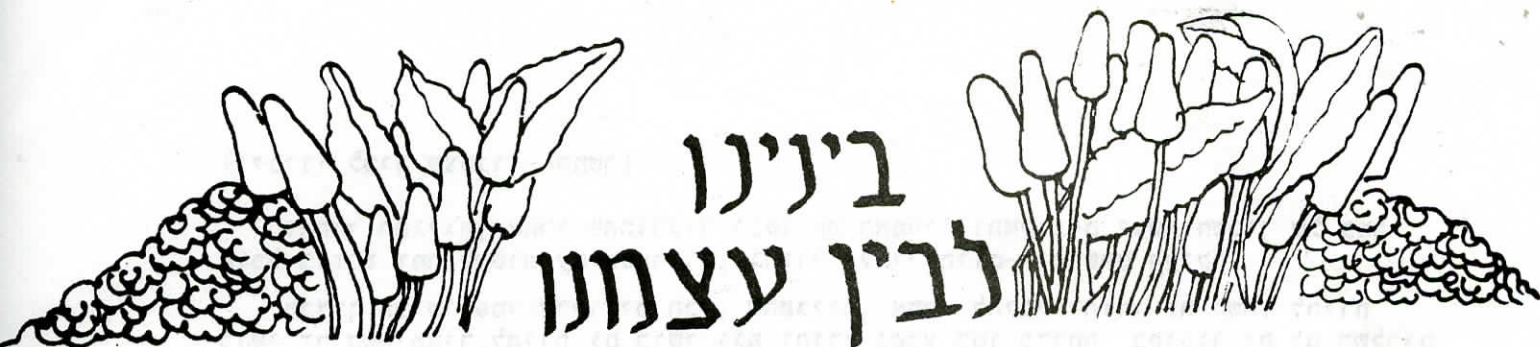
שימו לב: מהכתבה "זה היה בית

לשנתיים" נשמט שם הכותבת -

עליזה נמלי. עליזה מוסיפה

שבין צעירי הקבוצה היתה גם

רחל אבידור.

לקראת הבחירות

אחרי שחגי חודש תשרי יגיעו לקיצם, יעמוד עם ישראל בפני מבחן גורלי גדול - הבחירות לכנסת. יש דברים שצריכים לעשות בתוך ביתנו ויש דברים - מעטים מאוד אומנם - שאפשר לעשות בקרב הציבור שמחוץ לקיבוץ. כאן, ברשימה קצרה זו, אנסה להדגיש כמה נקודות שנראות לי, כחבר מפלגת העבודה, חשובות ביותר.

* כל הבחירות לכנסת, שהתקיימו בארבעים שנות המדינה, היו חשובות. אלה הקרבות ובאות הן חיוניות לעתיד ישראל כמדינה דימוקרטית.

* השאלה... העיקרית העומדת בפני הבוחרים היא אחת: לנסות להשיג שלום או לנסות להחזיק את השטחים?

אין ביטחון שנשיג שלום, אבל צריכים לנסות. אם נמשיך להחזיק בשטחים, נאלץ להתמודד עם הבעיה ההולכת וגוברת של אוכלוסיה ערבית שמונה קרוב למיליון וחצי נפש. אם יקבלו זכויות אזרח, הם יהיו לרוב בארץ תוך מספר קטן של שנים וישלטו בכנסת - הרי הדימוקרטיה אינה חד-סטריית. הקולות המורמים בארץ בזכות ה"טרנספר", מחילוניים כמו גנדי והמפלגות הדתיות הימניות, הופכים למקהלה שהשיר שלה הוא בלתי-אנושי, בלתי-דימוקרטי ובלתי-נסבל. נס לא יהיה כאן - מיליוני יהודים לא יעלו ולא נשיג את שיעור ההתרבות של האוכלוסייה הערבית. אבל גם בתוך הציבור הדתי נשמעים קולות שפויים: הרב עמיטל, רב ישיבות גוש עציון, הקים מפלגה שמוכנה לוותר, לוותר בצער, על חלקים של ארץ-ישראל למען השלום.

* חובה דימוקרטית היא שכל איש ואישה יצביעו בבחירות אלו.

* כל אותם בנים ובנות, שרשומים ברשימת הבוחרים של כפר הנשיא, חייבים להצביע כאן.

* הנשיא יטיל על המפלגה הגדולה ביותר את התפקיד לנסות להרכיב ממשלה. קולות שיינתנו למפלגות הקטנות - ולו הסימפטיות ביותר - לא יעזרו למפלגת העבודה להגיע למעמד זה. לא ר"צ ולא "שינוי" ירכיבו ממשלה. להצביע עבורן זה לעסוק במותרות.

* כאשר לדברים אשר מחוץ לקיבוץ: סוכם עם אנשי חצור שהם ישתתפו עם צעירי הקי-בוצים בדוכני צמתים. אבל נצטרך לתאם עם המשטרה. והם מאוד רוצים שהם ואנחנו נפרסם דף שבועי - מעין עלון בחירות - שאולי ישפיע במקצת.

* כותב שורות אלו הגיע לריכוז המאמץ הפוליטי אצלנו כמתנדב ומכיוון שאין אחרים. הוא זקוק לעזרה...

יש לנו סוף סוף חג

אמר חכם: מוטב מאוחר מאשר בכלל לא. אמר חכם אחר: שימחה אמיתית לא תלויה בכמה כסף אתה מוציא.

ביודאי ניהנה מן המסיבה הצנועה. אין ספק שנשמח לראות את כל הבנות והבנים, שהתרחקו מן הבית, שוב בינינו עם טפס, טיטוליו ובקבוקי החלב.

(המשך בע')

(בינינו לבין עצמנו - המשך)

ואחרי החגיגה, אחרי שהתורנים ינקו את האמפ' והאקונום יעשה חשבון של כמה אוכל בוזבז ומה לעשות עם השאריות, נחזור לחילי היום-יום שהם העיקר.

הבדרן הכושי סמי דייוויס הבן, שהתגייס, אמר: להיות יהודי זה קשה. להיות כושי זה קשה מאוד. להיות גם כושי וגם יהודי נשמע כמו בדיחה. בסיפור זה יש השלכות לגבינו כאן במקום הזה. בארץ קשה להיות, ולחיות בקיבוץ כקיבוצניק טוב זה לא בדיחה, אלא משימה שאין לה סוף.

נסיעות לחו"ל

בארץ, שבה קורים ניסים יותר מאשר בכל ארץ אחרת, יש לבקש מעורכי ספר השיאים של גינס שירשמו את הקיבוץ הזה כמקום, בו יש נס יום יום. בשנת הכלכלה הקשה ביותר זה כמה שנים טובות נסעו לחו"ל (בספירה האחרונה לפני כשבועיים) 81 חברים! מהם היו 40 שהגיע התור שלהם והם נסעו במסגרת המקובלת ועוד 41 שנסעו - מי לשבועיים ומי לשלושה שבועות. מי שיש לו - נוסע. מי שאין לו, ממתין בתור. ומי עובד בקיבוץ? אחרי חג הארבעים, כשנחזור מן האויפוריה למציאות, יעלה הנושא לדיון שוב באסיפה. תהיינה הצעות שונות, ביניהן הצעה שאומרת (פחות או יותר): נסיעות על חשבון גורמי חוץ הן פשע, אבל העולם מלא פושעים, לכן נרשה להם לנסוע רק פעם בשנתיים.

כותב שורות אלו דבק בקביעתו, שמי שחי בקיבוץ מוטב שיעשה את זה מתוך אידיא-ליזם ולא מפני שזה נוח לו. על כן הוא יציע לבטל את כל הנסיעות על חשבון מישהו אחר ולהפסיק את בלבול המוח (חוכמולוגיה בעברית צחה) האומר: דין אילת כדין קפ-ריסין. לאסיפה זאת בוודאי יהיה קוורום. מדוע?

ציוני דרך תשמ"ח

- * הישגי בנייה בקיבוץ זה, שלא היו בעולם כולו.
- * חיסול בית-הספר המקומי, שצויין כאחד ההישגים של החינוך הקיבוצי.
- * שני טורים קבועים בעלון: פינת הבנייה ופינת דודה ינטה.
- * בני הקיבוץ כמעט הפסיקו להתחתן השנה.
- * בכל זאת נולדו הרבה תינוקות (אין קשר בין שני דברים אלה).
- * למדינת ישראל יש לוויין נסיוני בחלל פעם ראשונה באלפיים שנה (שייך בעצם לתשמ"ט).
- * ספורטאי ישראל הם כמעט היחידים שמשתתפים באולימפיאדה למען הספורט ולא למען המדליות.

חג שמח

א ר י ק

אליפות הגליל בשחייה.

א ו ס י ו ם ע ו נ ת א י מ ו נ י ה ק י ץ

אליפות הגליל משמשת כתחרות סיום עונת הקיץ בשחייה הגלילית. כפי שידוע או לא, השנה הגיעה האצודה "הפועל הגליל העליון" להישג מרשים במיוחד - מקום ראשון לאגו-דות באליפות המדינה. וזאת תודות למספר רב של שחיינים מגוונים ומאומנים, שאת חלקם הספקנו לראות בבריכה שלנו בכפר הנשיא בשבת.

החלטתי לקיים את האליפות בכפר הנשיא מכמה סיבות:

הראשונה - הקמנו התחלה של קבוצה רצינית בכפר הנשיא, שעוד ארחיב עליה את הדיבור בהמשך.

השנייה - עוד כששחיתי הפריעו לי הסיפורים על העבר המפואר של השחיה במשק ובדרום הגליל (אילת-השחר, גדות וכו') לעומת העובדה שמשנת 1980, ככל שזכור לי לפחות, לא עלה מספר השחינים ששחו בצורה רצינית מקרית-שמונה ודרומה (בגליל) על 3-4 שחינים. עובדה זו חרתה לי וחשבתי שזה דרך יפה לבסות להלהיב ולהעיר את יישובי "דרום הגליל".

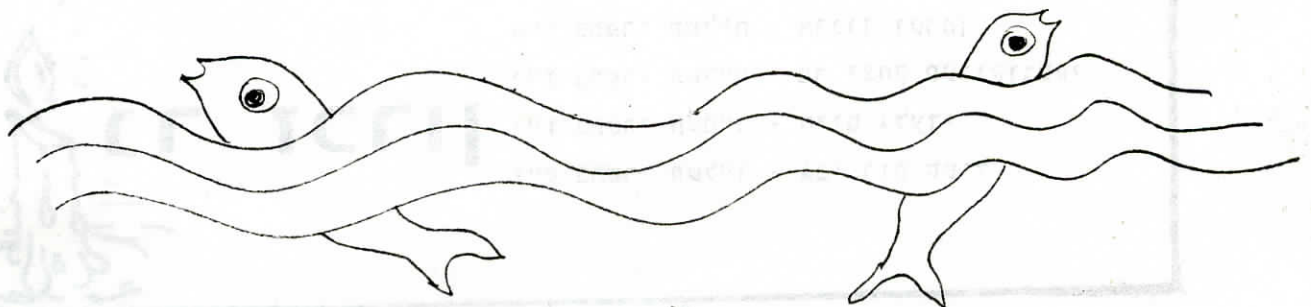
עכשיו לקבוצה שלנו. הייתי רוצה לפתוח ולומר דבר ראשון - כל הכבוד לשחינים ובזה אני כולל את כולם. הקבוצה פתחה את אימוניה לפני כחמישה שבועות. מטרתי היתה להקים קבוצה הישגית טובה, שתהווה בסיס להמשך הקבוצה. כמובן שראייה כזאת גררה מספר קורבנות, כמו למשל מספר פורשים גדול שפרשו כתוצאה מלחץ גדול מדי באימונים ודרישות גבוהות מצידלי, אך כוונתי היתה ברורה - להקים בסיס. פעם שישנו בסיס טוב, אפשר לקיים מספר רמות באימונים ולשלב מספר רב של משתתפים.

רבים בוודאי יודעים שאימוני שחיה הינם מאמץ גדול ביותר והשחינים עמdu בעומס גבוה יחסית, ובתחרות קצרנו פירות ראשונים. כל שחיין מקבוצתנו הציב שיא אישי מדהים יחסית למספר שעות האימון שעבר. הסגנונות ורוח הלחימה גם הם ראויים לציון. מי שנשאר עד הסוף ודאי נהנה לראות את קבוצת השליחים שלנו, שסיימה במקום השלישי המכובד.

לסיום, הייתי מבקש לראות את התחרות והעונה הקצרה שקדמה לה כהתחלה יפה ורצינית של בריכה גועשת ומלאה תחרויות.

תודה רבה לכל ההורים וסתם כאלה שעזרו וסייעו באירגון התחרות.

אמיר גולן

העיקר הבריאות.

בי"ה

הסבר על המחלות שמפניהן ניתנים החיסונים (בהמשך למאמר הקודם):

אסכרה (דיפטריה)

מחלה קשה המתמקדת בגרון. החיידק ורעליו גורמים לקרום בגרון שבעקבותיו חנק ומוות. הרעלים יכולים להתפשט בגוף ולגרום לנזק באיברים שונים: דרכי הנשימה, לב, מערכת העצבים.

צפדת (פלצת, טטנוס)

מחלה הנגרמת ע"י הרעל של החיידק, המתבטאת בהתכווצויות מכאיבות של שרירים שונים בגוף, כולל שרירי הנשימה. החיידק נמצא בדרך-כלל באדמה וחודר דרך פציעה. לא תמיד ניתן להציל ולרפא את הנפגע מחיידק זה.

שעלת (פרטוסיס)

מחלה מידבקת, הנגרמת ע"י חיידק ומתבטאת בשיעול טורדני וממושך, מסוכנת לתינוקות ופעוטות בגלל הסיבוכים, כמו דלקת ריאות ודלקת קרום-המוח.

שיתוק-ילדים

מחלה מידבקת וקשה, נגרמת ע"י נגיף וגורמת לשיתוקים בגפיים ובדרכי הנשימה. מופיעה בעיקר אצל ילדים בגיל הרך.

אדמת

מחלה קלה יחסית, נגרמת ע"י נגיף, מתבטאת בחום ובפריחה על הגוף. אצל נשים הרות בחודשי ההריון הראשונים עלולה לפגוע בעובר. לכן החיסון ניתן בגיל 10 לבנות (כיתה ו'), כדי למנוע את המחלה בגיל הפוריות.

חצבת

מחלה מידבקת, מתבטאת בדלקת גרון ועיניים, נזלת, שיעול, חום ופריחה. גורמת לסיבוכים קשים בדרכי הנשימה ובמערכת העצבים.

חזרת

מחלה מידבקת הנגרמת ע"י נגיף. מתבטאת בחום, נפיחות בבלוטות הרוק וגורמת לסיבוכים, כמו דלקת האשך והלבלב.

רחל פרג'ון

י"ד בתשרי תשמ"ד - גב' מרגה גרינברג

ט"ז בתשרי תשל"ח - ארנון וטרמן

י"ז בתשרי תשל"ח - מר יצחק סטרוקובסקי

י"ז בתשרי תשמ"ו - חיים גלעדי

י"ט בתשרי תשל"ו - גב' רות סטיל

נר זכרון

ועדת התכנון פועלת.

הבסיס של עבודת ועדת התכנון בהכנת תוכנית-אב למשק הוא עריכת "סקר פיזי", שהוא מעין אינוונטאר של כל הבניינים בכפר הנשיא, הכולל פרטים רבים עליהם. הפרטים לסקר נאספו על-ידי מקס והסקר עצמו, על הניתוחים והמסקנות שבו, נערך ע"י מירה יהודאי ממחלקת התכנון הקיבוצי בתק"ס. הנתונים נמסרו כבר בסוף ינואר, אך חל פיגור רב בהכנת הסקר והוא הגיע אלינו רק באוגוסט. זו הישיבה שוועדת התכנון לא פעלה במשך רוב הזמן מאז שנבחרה לפני כשנה. עכשיו, אחרי שהסקר הגיע ונמצא בידי חברי הוועדה, התחלנו סוף סוף לעבוד.

לפני ההפסקה הארוכה קיימנו מספר פגישות, בהן חילקנו את מיגזרי המשק בין חברי הוועדה, כדי לרכז ולתאם את הדיונים בכל מיגזר, והזמנו את פרדי כהנא להיות המתכנן וללוות את תהליך הדיונים, לקבוע את הפרוגרם שעליו מושתתת תוכנית-האב. דרך העבודה המקובלת היום בתק"ס, לפיה מספר מירבי של חברים לוקחים חלק בקביעת הפרוגרמה, היא במידה רבה פרי יוזמתו של פרדי ומשקפת את גישתו לתכנון קיבוצי. בחרנו תת-ועדה, שמחליפה את ועדת היישוב, והיא פועלת כבר כמה חודשים.

הישיבה הראשונה של ועדת התכנון אחרי ההפסקה הארוכה תתקיים ביום ג', 27.9.88, א' דחוי"מ, בשעה 20.30, במועדון החברים. פרדי ישתתף בישיבה ויביא לנו את מקונו-תיו לגבי הסקר. לקראת הישיבה כינסנו שלושה צוותים העוסקים בשלושה נושאים, שבולטים בחשיבותם מבחינת התכנון:

תכנון לקשישים

מדיניות תכנון מגורים

תעבורה - תכנון מערכת הכבישים והמדרכות

שלושת הנושאים האלה מרכיבים את סדר היום של הישיבה וחברים מעוניינים מוזמנים להשתתף.

שלושת צוותי ההכנה כבר נפגשו בהרכבים אלה:

תכנון לקשישים: אילזה - ועדת החבר המבוגר

רחל אבידור - ועדת הורים

נטע - ועדת חברה

אירנה - ועדת בריאות

רותי עמית ומקס - ועדת תכנון

מדיניות תכנון מגורים: אביבה גולדברג, ריני כהן,

רחלי פוקס - ועדת שיכון

ארווין - ועדת בנים

ריימונד סולומון - ועדת חברה

שולמית, אלק, מקס - ועדת תכנון

תעבורה: איזק, יגאל, פאול ומקס - ועדת תכנון

ניסו להגדיר את הסעיפים והבעיות שחייבים לבוא לידי ביטוי או פתרון בכל תכנון לעתיד, מבלי להיכנס לפרטים או למצוא פתרונות בשלב זה. חברי הצוותים ישתתפו בישיבה עם פרדי ביום ג' הבא, ואולי ימשיכו לפעול כצוותים מנחים בהמשך הדיונים בחברה.

ברור לכולנו שאין הרבה סיכוי שנוכל להתחיל לבנות בשנה-שנתיים הבאות. נדמה לי, שזו הזדמנות פז לעשות חושבים ולתכנן את המשך ההתפתחות הפיזית של קיבוצנו, כדי שהוא ימשיך להיות קיבוץ יפה כמו היום וגם ישקף את ההשקפות של החברים לקראת המאה העשרים ואחת.

מקס מדר

ע נ ל נ ל ב ר י א ו ת

ועדת הבריאות החליטה השבוע, להאריך את החוזה עם ד"ר ג'ים שלום עד לחודשי הקיץ 1989.

נושא עדין שיש עליו חילוקי דעות חריפים בחברה; מערכת הבריאות שלנו סבלה בחודשים האחרונים זעזועים והחלפות, לכן חשבנו לנכון לחכות מעט ולחזור ליציבות וסדר.

העבודה במרפאה רבה וקשה, והאחיות עושות כמיטב יכולתן, מתחילות רק עכשיו להתמצא והיה חשוב לוועדה שגורם מרכזי כמו הרופא, ישאר בתפקידו בתקופה הקרובה, וזה יאפשר גם לרופא וגם לנו לעבוד בתנאים של תיפקוד נכון וסביבה תומכת.

בחודשי הקיץ יועלה הנושא לדיון מחודש. בינתיים לכולנו בהצלחה..

ושוב אנו מבקשים מכל החברים אשר נוסעים על חשבון בריאות, לרשום את שם החולה על יד שם הנהג.

יש לנו עתה כרטיסי חניה לבית החולים בצפת -

כאשר אתם נוסעים לבית החולים אפשר לקבל את הכרטיס אצל:

סדרן התחבורה

זאב פינקוס (וילי)

מזכירה רפואית

ישראל וייס.

לכולנו לבריאות,

שנה טובה, שנת בריאות.

רות ג.

27.9.88

ל ח ב ר י ם ב ל כ ד

הודעת המזכירה

בהמשך להודעה הקודמת, אני מבקשת להודיע שמיכי
שנחרר וחזר אתמול לארץ. מכי מקבל היום טיפול בבית-
חולים, בשל מצב שנגרם ככל הנראה מאכילת הפטריות
הרעילות ("פטריות הכישוף") הגדלות באי קוסמו שבו
שהה.

אני מאחלת למיכי החלמה מהירה בשם כל החברים.

קרול

ח ג ס ו כ ו ת - 3.10.88 - 27.9.88

חדר אוכל

חדר האוכל יהיה סגור לצורך הורדת התקרה, אבל ישאר מעבר לחדר שטיפת כלים.

מידי יום בחג הסוכות, תוגש ארוחת בוקר קלה בדלפק ההגשה.

אפשר יהיה לאכול במועדון החברים, או בבית (על פי בחירתו של כל חבר).

ארוחת צהריים - תוגש בדלפק כרגיל. מועדון החברים יהיה פתוח לצורך הארוחה - עדיף לאכול בבית.

שטיפת כלים - המכונה תעבוד כרגיל.

מטבח ודלפק - עובדים כרגיל.

ארוחת ערב - קבלת מצרכים מידי יום בדלפק בין השעות 18:00 - 19:00.
(המועדון מיועד למתנדבים ואולפן בלבד).

בתי ילדים ובית הספר המקומי אוכלים ארוחות בוקר וצהריים בבתי הילדים.

בתקוה לשיתוף פעולה מלא.

ח ג ש מ ח

אלק

PARENTS PAGE

SUKKOTH PROGRAMME

SUNDAY - 25.9.

21.30 - Social Evening in the Dining Room
(arranged by Channa Franklyn,
Leah Katz and Evelyn Wallach!)

MONDAY - 17.00 - Our Teen-agers invite us to their
their new Club-Room for light refreshments.

FRIDAY NIGHT - F I L M

SATURDAY NIGHT - B A Z A A R in the inimitable
style of Reggie Pearlson and Co.

SUNDAY - " Games in and around the water -
to end the swimming season - under the
auspices of Amir Nemenov

MONDAY - Simchat Thorah - in the afternoon
Building and flying of KITES.

I have not heard anything definite about the meals during
the Sukkoth week - if there are any changes
there will no doubt notices all over the place.

Welcome Home to Meir Rifkind - home from abroad.

The two sewing shops have moved to their new abode. Very Classy!

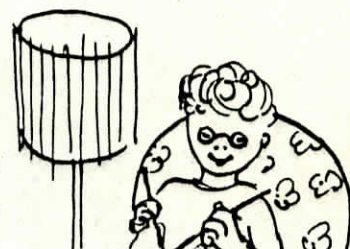
Our typewriter is playing up - so, please forgive the
shortened edition....

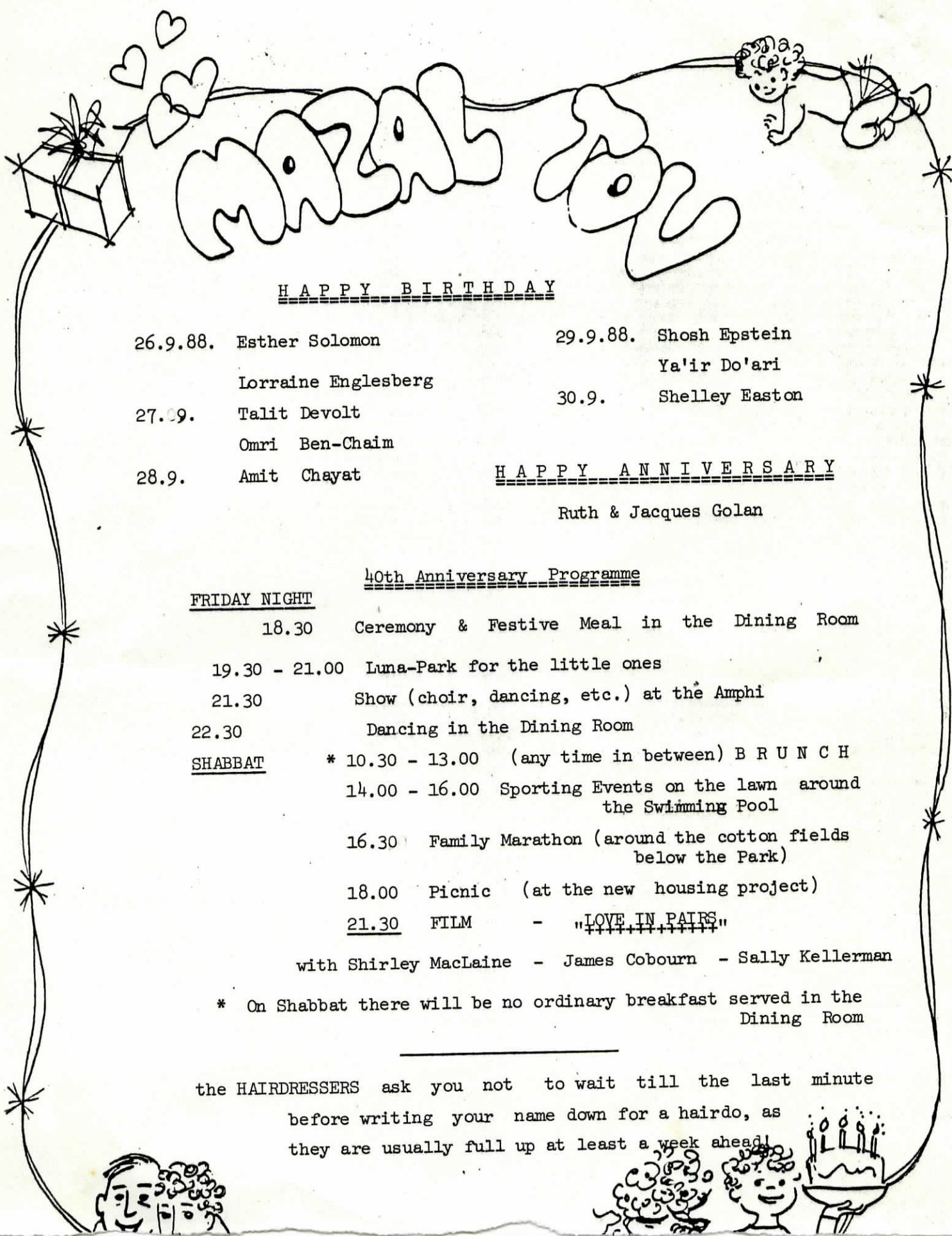
SHABBAT SHALOM AND pleasant celebrations all round.

INGE

JAHRZEIT

Margo Gruenberg	14 Tishrei
Arnon Watermann	16 Tishrei
Yitzchak Strykowski	17 Tishrei
Chaim Gil'adi	17 Tishrei
Ruth Steel	19 Tishrei

MAZAL TOZ

H A P P Y B I R T H D A Y

26.9.88. Esther Solomon
Lorraine Englesberg
27.09. Talit Devolt
Omri Ben-Chaim
28.9. Amit Chayat

29.9.88. Shosh Epstein
Ya'ir Do'ari
30.9. Shelley Easton

H A P P Y A N N I V E R S A R Y

Ruth & Jacques Golan

40th Anniversary Programme

FRIDAY NIGHT

18.30 Ceremony & Festive Meal in the Dining Room
19.30 - 21.00 Luna-Park for the little ones
21.30 Show (choir, dancing, etc.) at the Amphi
22.30 Dancing in the Dining Room

SHABBAT

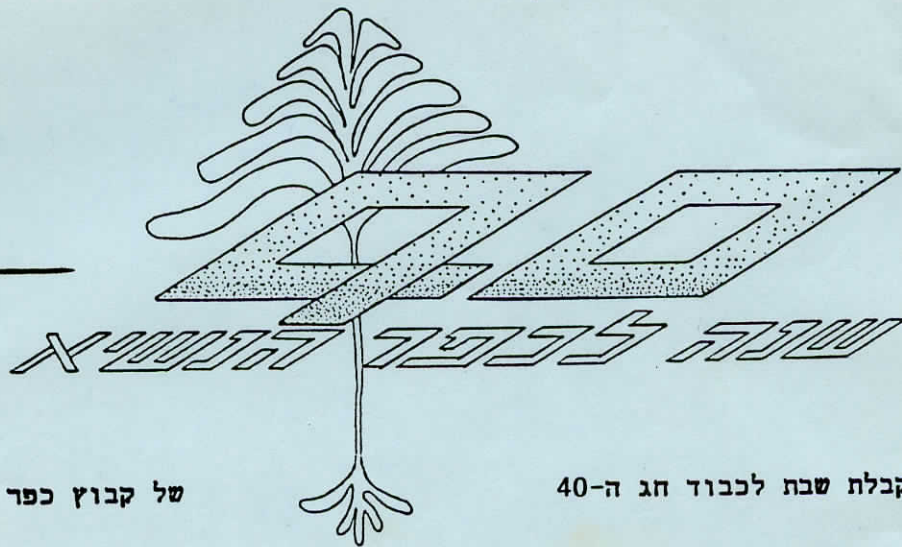
* 10.30 - 13.00 (any time in between) B R U N C H
14.00 - 16.00 Sporting Events on the lawn around
the Swimming Pool
16.30 Family Marathon (around the cotton fields
below the Park)
18.00 Picnic (at the new housing project)
21.30 FILM - "LOVE IN PAIRS"

with Shirley MacLaine - James Cobourn - Sally Kellerman

* On Shabbat there will be no ordinary breakfast served in the Dining Room

the HAIRDRESSERS ask you not to wait till the last minute
before writing your name down for a hairdo, as
they are usually full up at least a week ahead!

של קבוץ כפר הנשיא

קבלת שבת לכבוד חג ה-40

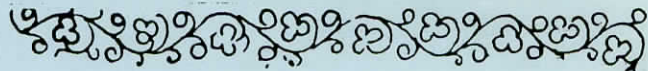
הדלקת נרות. שבת שלום

מפרשת השבוע:

בינו שנות דר ודר
זקניך ויאמרו לך...
ובתהו ילל ישמן
יצרנהו כאישון עינו
על גוזליו ירחף
ישאהו על-אברתו

זכר ימות עולם
שאל אביך ויגדך
ימצאהו בארץ מדבר
יסבבנהו יבוננהו
כנשר יעיר קנו
יפרש כנפיו יקחהו

דברים ל"ב.

שירה: לכה דודי לקראת כלה, פני שבת נקבלה
שבת שלום ומבורך...

בואי כלה

כי שבעה הם ימים ימות השבוע
ושבעה יש קנים למנורה.
ומי אשר הדליק המנורה בנפש
הוא יצק השמן לאורה.

התזכר עת שרנו בספינות הנכרים
אנחנו העולים בשמך
"...עת יהודים יבואו לארץ ישראל
מה-תרב במעונם השמחה"

האתה שכחת? וידך הן פרשה
מפרשים לספינה העולה
אנחנו ראויים לשבת ראשונה
במשתה שבתך הגדולה.

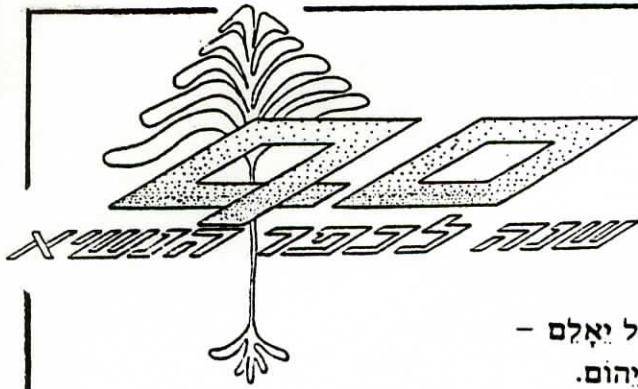
עטף-נא, אל-שדי, את נפשי בטלית
וזמר בקול: "באי כלה..."
הו, אשתי היפה, הדליקי הנרות
ולקדוש הכיני החלה.

הלילה כבר ברך על נרות שבתו
ולבנה לקדוש מוטלת
היום אני רוצה בשובי הביתה
לנשק המזוזה בדלת.

עטף-נא, רבוני, גופנו בטלית
וזמר בקול: "באי כלה..."
נשינו היפות תדלקנה הנרות
ואנו נקדש על החלה.

עטף-נא, אל-שדי את נפשי בטלית
וזמר בקול: "באי כלה..."
הו, אשתי היפה, הדליקי הנרות
ולקדוש הכיני החלה.

אברהם טלנר

שירה: נגונים

כל הגה יתם וכל צליל יאלם -
בי קולכם הרחוק כי יהום.
עיני אעצם. והריני אתכם
מעל לחשכת התהום.

שתלתם נגונים בי, אמי ואבי,
נגונים, מזמורים שכוחים.
נרעיונים, נרעיונים ושאם לבבי -
עתה הם עולים וצומחים.

עתה הם שולחים פארות בדמי,
שרשיהם בעורקי שלובים.
נגוניך אבי, ושיריך, אמי,
בדפקי נעורים ושבבים.

הגה אאזין שיר ערשי הרחוק,
הביע פי אם אלי בת.
הגה לי תהרנה בדמע ושחוק
"איכה" וקמירות של שבת.

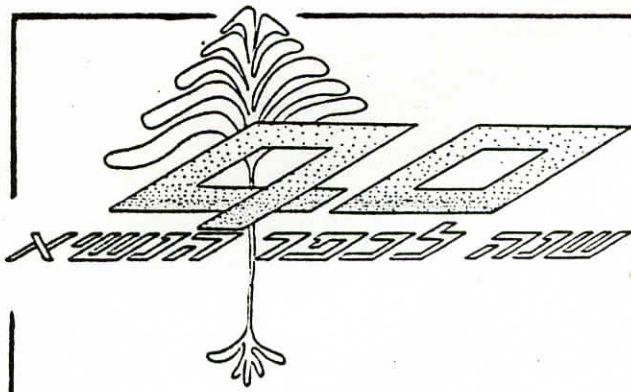
כפר הנשיא קמה באזור של נוף בראשית.

"סלעי הבזלת של הגליל מהווים מקור לקרקעות חומות, חומות סגוליות, חומות שוקולדיות -
עד שחורות.
קרקעות הבזלת דשנות, עשירות במינרלים, אך כבדות, דחוסות, עניות בדרך כלל בסיד,
בעלות איוורור בלתי-מספיק, לא עמוקות, יבשות וקשות לעיבוד.
בדרך כלל הן נחשבות כפוריות פחות מן הקרקעות האדומות ויבשות מהן, כנראה מחמת המבנה
המהודק שלהן. פוריות יחסית ירודה זו ניכרת ביחוד אצל מטעי-בעל. מאידך גיסא, רך נופן
של קרקעות בזלת. הן עשויות מישורים גלילים, ובניגוד לקרקעות האדומות מועטים בהן
השטחים המכוסים סלעים וטרשים."

מתוך ספרו של יוסף ברסלבי -
"הידעת את הארץ"

ובנוף זה הכינו שורש והצמחנו חקלאות משגשגת.

שיר: מלאו אסמינו בר

שיר: מלאו אסמינו בר

מלאו אסמינו בר ויקבינו יין,
כתינו הומים מתינוקות
על ידו יש קצת חורבות של כלום.
היו
מה עוד תבקשי מאתנו, מכורה
ואין צדין.

מיומנו של הנוסע הצרפתי ויקטור קרן, מלפני למעלה מ-100 שנה:

עין מנסאס בשעה שבע וחמש-עשרה דקות הביאתני עלייה מייגעת מאד צפונה מערבה,
במדרון חלקלק שהרגליים מתנגפות בו בכל צעד באבני בזלת, אל מבוע בשם עין מנסאס.
על ידו יש קצת חורבות של כלום.

תל אלמנסאר מן הרמה שהגעתי אליה ראיתי בעבר הירדן מזרחה את מרבית שטחה של
ארץ הגולן הקדומה... בשעה שבע ועשרים וחמש דקות רכבתי צפונה על הרמה הזאת,
הפזורה מאד מטבעה, אלא שעכשיו היא מעובדת רק בחלקה.
בשעה שמונה ועשר דקות היעפתי עין אגב אורחא באתר חורבות תל אלמנסאר.
בתי הכפר הזה כמעט כולם הרוסים; הם נבנו מאבני בזלת. אחדים עודם עומדים על תילם
ומשמשים כמחסה לכמה משפחות פלחים לעת קציר. על ידם יש בית קברות.
פה ושם עומדות אלות נאות.

תל אלמנצורה בשעה שמונה וחמישים וחמש דקות ראיתי קצת שרידי בניינים של
אבני בזלת גדולות על גבעה, והוגד לי כי שם האתר תל אלמנצורה.

פה בארץ חמדת אבות

מלים: ישראל דושמן

פה בארץ חמדת אבות,
תתגשמה כל התקוות,
פה נחיה ופה נצר,
חיי חפש חיי דרור,
פה תהא השכינה שוקה,
פה תפרח גם שפת התורה,

נירו ניר, ניר, ניר,
שירו שיר, שיר, שיר,
גילו גיל, גיל, גיל,
כבר הנצו נצנים.

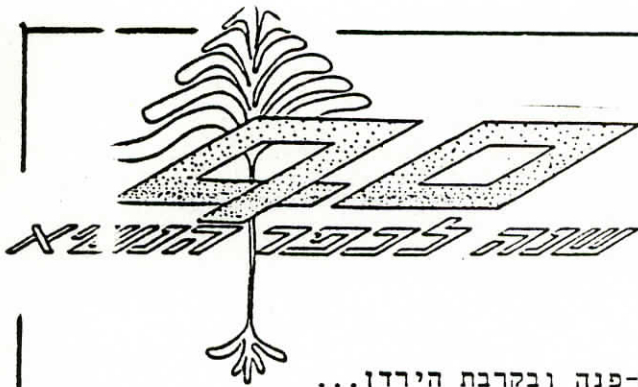
נירו ניר, ניר, ניר,
שירו שיר, שיר, שיר,
גילו גיל, גיל, גיל,
עוד יבואו זרעונים.

שיר: מלים ולחן: זלמן חן

מלים ולחן: זלמן חן

שור, הביטו וראו
מה גדול היום הזה:
אש יוקדת בקוה
והמחרשה, שוב פולחת בשדה
והמחרשה, שורו המחרשה
שוב פולחת תלם בשדה.

יד, מכוש, טוריה וקלשון
התלכדו בסערה
וודליקה שוב, שוב את האדמה
בלהבה ירקה.

מתוך האנציקלופדיה לידיעת הארץ - זאב וילנאי

כפר הנשיא ישוב במזרח הגליל העליון, בסביבות ראש-פנה ובקרבת הירדן... נוסד ביום כ"ה סיון תש"ח 2 ביולי 1948. נקרא על שם חיים ווייצמן, הנשיא הראשון במדינת ישראל. המייסדים - חלוצים, ברובם יוצאי אנגליה, חניכי תנועת "הבונים". היה בראשיתו משלט צבאי אל מול החזית נגד הסורים, במלחמת הקוממיות תש"ח 1948... בין כפר הנשיא והירדן חפורה תעלה, שבה אמרו להזרים את מי הירדן העליון אל בקעת בית נטופה לצרכי השקיה, אולם תכנית זו לא התגשמה.....

היו זמנים

מלים - חיים חפר
לחן - משה וילנסקי

יבוא היום ועוד תשב אל מול האף,
וגם הגב יהיה כפוף כחטוטר
ותזכר אז בזמנך בפלמ"ח,
ותספר על זאת אגב עשון מקטרת.

ומסביב ומסביב ישב הטרף,
ואשתך גם היא מפלגת בשנים
תזיל דמעה ותקנה את האף,
ותאנח: היו זמנים, היו זמנים...

היו זמנים,
אז במשקל ישבנו,
היו זמנים
לחמנו ואהבנו,
עכשו דבר אין להכיר -
על המשלט יושבת עיר
אולי בזכות אותם זמנים...

ותספר אזי על כבושים וקרב
והקטן בין הילדים יעיר בלחש:
ובכן זה סבא שהציל את המצב
מסבא שכזה באמת באמת יש נחת...

ואז תראה את זרועך החשופה
ובה צלקת שהגלידה משנים
ותחיד, את זאת הן סבתא אז רפאה
נו, ומאז - היו זמנים, היו זמנים...

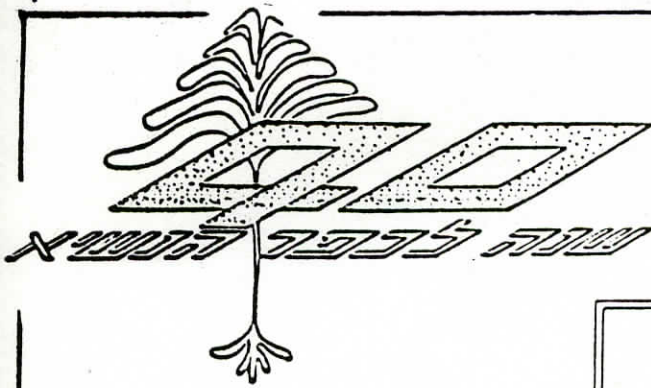
היו זמנים...

ואם תמשיך ועוד תוסיף קצת לדבר
וגם מוסר תטיף בקול צרוד, מזקין
פתאם הבכור שביניהם חיש יתנער
ויענה: אח, סבא, מה אתה מבין...

שירה:

ברכת המזכירה.

שירה:

ביתי אל מול גולן

מלים: יוסף נצר
לחן: חיים בריקני

איני יודע איך הומים היערות,
איך מתכסים גגות בשלג המרעיף
לי צאלון ענן, ענן על סערות
וכליל-החרש מספר לי על אביב

כאן ביתי
אל מול גולן,
עטור מטע ונכרם,
כי אני

נולדתי כאן
עם עץ הצאלון, על דשא הגנון
השקנו יחד הירמון עכור-הזרם
כפרי הדומים שנעתי משיף,
כממטרות תחתן סובבתי בשרב,
כצפרים שהעירוני בקולן -
כאן ביתי
אל מול גולן
אל מול גולן ביתי

כשהתגיסתי, כך אמרתי לצבא,
תנו לי רק הגה ואטוס עד קצה עולם;
די לי כך לגדל כפרח חממה,
אך העיניים שוב בקשו את הגולן.

כאן ביתי...

ברכות מילדים.

מלים: יעקב גלפז
לחן: מני גל

הללויה

אדם חוזר וקציר יומו
צנוע הוא ודל.
ועל גבו צרות החול
עומסות לו כמגדל.
הוא לפניו רואה פתאום
את שתי עיניו של בתו
והוא אז שר והן אתו
שרות הללויה.

הללויה וזה השיר
עולה מכל פנות העיר,
כשהאדם ושתי עיניו בתו
שרים הללויה.

בונה אדם את בניו
מאבן וקלפים.
יום יום טורח ועמל,
יום יום הם נטפים.
אכל אל מול חרבן קלפיו
עולה השמש מעליו,
והוא אוסף אותם אליו
ושר הללויה.

הללויה וזה השיר
עולה מכל פנות העיר,
כשהאדם אוסף את כל קלפיו
ושר הללויה.

פרושים ימי לפני האל,
יודע הוא דרכי.
וכל שירי כמו תפלות
שלחו למרחקים.
ושניע סוף התני
אנעל בשקט את הני.
ושיר חדש צעיר וחי
יושר הללויה.

הללויה וזה השיר
עוד ועלה בכל העיר,
והוא חדש והוא צעיר וחי
ושר הללויה.

ויכולו השמים והארץ וכל צבאם.
ויכל אלוהים ביום השביעי מלאכתו
אשר עשה.
וישבות ביום השביעי מכל מלאכתו
אשר עשה.
ויברך אלוהים את יום השביעי
ויקדש אותו כי בו שבת מכל מלאכתו
אשר ברא אלוהים לעשות.

ח ג ש מ ח

ל ח י י מ ו ב ת א ב ו נ

ערב

חגיגת ה-40

כפר-הנשיא

יום שישי 23.9.88

י"ב בתשרי תשמ"ח.

באמפיתאטרון.

חלק א'

חבורת הזמר

"שיר תודה לראשונים"
"סימן שעוד לא הגענו"
"ביתי אל מול גולן"

מופע שקופיות

תמונות מן העבר
מוצאות הד בהווה והקשר
ביניהן מגשר על פני 40 שנה

שיר לשנת ה-40

הפסקה

חלק ב'

חזיון בתנועה ובצמח המצוי בתמונות קצרות
(ולאו דווקא מציאותיות), אנועים ועיונות שאנו
חיים יחד מאז הקמת ישובינו:

- הלם החום והבזלת - וקסם הגליל.
- מעגל אחד, ראש אחד, לב אחד.
- אבל האהבה
- היה היה, ואיננו עוד.
- מכל פינות תבל ... אל ... אל יבנה הגליל.
- המיים מקור חיים.
- יששום מדבר וציה ... ותפרח כחבצלת.
- הילדה והתרמיל.
- השער הגדול של קיאב.
- אמריקה בכפר הנשיא.

• זנגו חדר אוכל.

• אבל האהבה.....

• לא נפסיק לחשוב

ולא נפסיק לשיר ולרקוד!

108

1) כולם אל המטה.

2) מקום ישיבתו חז-מז-יא/

3) אלק-מח-נחמ/אח האולם.

4) כמה זמן בני היצאנה אל/א
בא/ב/ק/א

5) כמה שנים עבד יהיו תיפוצים

6) מח צדוק יצא מהחל

7) מח אלף יחול אח שטח
בא/ק/א/א

8) מח אביה מלדבית ונח
מהמטבח

9) מח נחמן לל יגדה אל הטח
הסובח החבן

10) מח יואל יצא לנחמן

אמת קדוה וקדוה...

א) אאז היג'ז הרג'ע

צייג'ן הכרעה

זה השמן הזהאיט

אל עתיד התורה

צארכים שנה

א) המיט'ן יק'א

אל רואים פיקיון

צייג'ן אהתאיט

עצמאות או שוויון

ארכים שנה

עבדנו את האדמה

ארכים שנה

שוויון או מיקום התורה

ל"ה ה'תש"ח - 23.9.88

חלילה להלל למלך אלהים
מלך : המלך
עזרנו מלך אלהים (ה'תש"ח)
בשם אלהים מלך (ה'תש"ח)

פ ז מ ו ן

40 שנה עבדנו
את האדמה
40 שנה טווינו
את מרקם החברה
תמיד היתה תמיד תהיה
התלבטות
שום דבר לא הולך בקלות
אך צעד בצעד
הוקמה קהילה
וזה בסה"כ 40 שנה.

אז עכשיו זה הרגע
הבט במראה
זה הזמן להבחין בין
הטוב והרע
נסלול את הדרך
נעמול בתבונה
אז קדימה במרץ
לעוד ארבעים שנה.

הכרי

יְהוָה יִשְׁמַר
יְהוָה יִשְׁמַר

22

שם ה' בתבואה

[illegible]

3/88 אברהם בן יצחק

אמ"ד ביינה אמ"ד אביה אמ"ד האלמא

שלום דבר אל הנאך בקלוא

ש"ס כ"ג 333, הולקמה רהיטה

יצה להם הנה ארבעה עשר.

(אורחים) שיהיה...

בא וזה בסוף הכל החיים שלך!

pen 40

שם 40

poisťovníce

مستحق

30: 15278 2224

1378 2127

פיה. חכמה-הולכה

51

பெரிய நகரம்

۱۰۷۴۱

18nd 40-ⁿ vifina

ॐ - ॐ ॐ

Спасибо, 23-24

מִיָּגֵרֵי אֶרֶץ כְּנָעַן

